

Haeselaarsbroek

Door Leo Koster

Op woensdag 18 mei 2022 rijden mijn vrouw en ik richting Koningsbosch. Daarna kan ik over de auto beschikken en dan denk je wel eens “waar zal ik eens een paar uurtjes struinen”! Jaren geleden heb ik in deze omgeving prachtig de bijeneter kunnen observeren dus daar begin ik maar mee. Ik zie wel oeverzwaluwen, maar er is veel veranderd. Nergens zijn personen met grote camera's te zien, nergens staan op een bepaalde plek auto's, overigens weet ik niet eens of deze prachtige vogels hier te zien zijn. De bijeneters moet ik maar gauw vergeten.

Dan maar eens naar de plek waar de bron ligt van de Pepinusbeek. Voorbij grenspaal 313, langs Bos en Broek, parkeer ik mijn auto in de berm. Als ik uitstap zie ik een “diertje” die zich erg kronkelend beweegt, ik denk aan een paring van de hazelworm. Ik heb echter over een hazelworm gereden.

Een stuk staart van 9 cm kronkelt heftig minutenlang, het andere stuk zit voor een deel in de grond. Ik doe nog wel een poging om dat stuk voorzichtig uit de grond te krijgen maar dat lukt me niet. Zo'n geamputeerde staart krijgt nooit meer de originele lengte, het breukvlak geneest wel, maar het breukvlak blijf je altijd zien. De structuur is geheel anders net als de kleur. Mijn auto staat aan het hoogterras van de Rijn. Met mijn verrekijker om de nek en via een klaphek, wandel ik het brongebied in.

Dit lager gelegen gebied behoort tot het Maasterras. Voor me een ruig en vol berken staand gebied. Op een paar plekken staat nog wat water, maar dit gebied is aan het verdrogen. Ik struin dwars door het gebied en stap over bijna droog gevallen afwateringsslootjes, de zogenaamde rabatten.

Een heel complex met fijnsparren ziet er zieltoegend uit. Heel veel liggen er op de grond en andere zijn ontworteld en andere weer aangetast door de letterzetter, een compleet bomenkerkhof.

Ik hoor het mooie geluid van de zomertortel, een diep koerend, *turrrrr turrrrr turrrrr*, al heel lang niet meer gehoord. Wat verder weg het *cru-cru-cru* van de zwarte specht, maar ook een koekoek die roept.

Met moeite baan ik me een weg langs en over dode bomen. Ik kom bij een graspad. Dan komt het geluid van de koekoek dichterbij. Het mannetje, die roept alleen *koekoek*, gaat met afhangende vleugels in een dode fijnspar zitten. Hij wordt onmiddellijk aangevallen door het mannetje van de vink. Het silhouet van de koekoek lijkt erg veel op dat van de sperwer, vandaar die agressiviteit.

Ik geniet nog van bloeiende echte koekoeksbloemen en pinksterbloemen. Op heel veel plekken bramenstruwelen en dat heeft altijd mijn interesse. Dat levert een plek waarop ik het prachtige kikkertje de boomkikker in het zonnetje zie zitten. Sinds 1995 schijnen deze prachtige kikkers hier voor te komen. Rond 1995-1996 werd dit gebied op zijn kop gezet, zowel bomen als de bodemlaag werden verwijderd, poelen werden gegraven, slootjes gedempt. Tussen de jaren 1965-1970 kwam hier nog de beenbreek voor. Op één dag in 1981 werden hier 50 zilveren manen (vlinder) geteld, de laatste werd hier in 1991 gesignaleerd.

Ik wandel naar een open plek. Het is er vochtig en een beetje water is nog te zien, waterranonkel in bloei. Een wild zwijn heeft er zijn modderbad genomen. Ik hoor de tjtjtjaf, zwartkop en zie de staartmees en een eenzame buizerd. Twee stengels van de lidsteng, zie ik ook nog maar zelden. Het hele gebied is geheel verbost. Ik zie wel ontlasting maar grote grazers heb ik niet gezien. Ik wandel langs een grotere poel waarin gelukkig nog water staat. In 2014 zag ik hier nog diverse

bloeiende moerasviooltjes. Dit zeldzame viooltje heeft bleeklila bloempjes met daarin donkere adertjes en is onder meer de waardplant voor de Zilveren maan. De Gewone wederik en de Kale jonker staan nog niet in bloei. Aan takjes zit veel schuim. In dit schuim zit het spuugbeestje de schuimcicade. Langs de rand van het gebied een hoogzit. Een viervlek rust even voor me op een blaadje. In dit stuk heel veel dood hout op richels, een inspanning van jaren terug.

Een grote ingreep zou nu hier weer plaats moeten vinden. Een grote bonte specht kan hier genoeg voer vinden.

Een landkaartje in voorjaarsvorm (oranjekleurig) verder een witje met zwart geaderde vleugels. Het is het vals witje, het is een spanner en een nachtvlinder die zowel dag- als nachtactief is en zeker niet algemeen. Mijn nachtvlinderboek zegt over deze vlinder: "een zeldzame soort die vrijwel alleen in Limburg wordt waargenomen, omdat daar de noordelijke areaalgrens van deze soort ligt".

Op diverse plekken staat de vuilboom in bloei, een andere naam voor deze struik is sporkehout en dat is weer de waardboom voor de citroenvlinder. Deze vlinder overwintert als vlinder. Ik zie ook het vrouwtje van de citroenvlinder. Door haar vlieggedrag heeft zij inderdaad interesse in sporkehout. Als zij bij een blaadje van sporkehout landt, zie ik dat het achterlijf gekromd wordt. Ze is bezig met ei afzetting. Als zij wegvliegt controleer ik het blaadje en een heel klein groenig eitje werd rechtstandig afgezet op de binnenkant van het blaadje. Citroenvlinders leggen al gauw 500 eitjes.

Ik stap over prikkeldraad en kom op Bos en Broek. Op het wegdek ligt een dode meikever en iets verder kruipt een mannetje van de meikever over het asfalt. Ik pak hem op en zet hem in de berm. De larve van de meikever, de engerling, leeft van plantenwortels en leeft zo'n drie à vier jaar ondergronds. In mei kruipen de volwassen kevers uit de grond. Fraaie dingen gezien, maar het gebied heeft heel veel natuurwaarde verloren. Daar moet wat aangedaan worden !!